

EUROKRATT

SIGNE KIVI

hindab innovatsiooni
nii tippteaduses kui
argipäevas

Mis on innovatsioon?

Parteid eurovalimiste
pöörises

Ringlev fotonäitus
tutvustab kultuuride-
vahelist suhtlust

Auhinnaks reis
Aafrikasse!

Euroopa Sinu lähedal

TOIVO KLAAR, EUROOPA KOMISJONI EESTI ESINDUSE JUHT

Käesolevas numbris on juttu uutest *Europe Directi* infopunktidest, mis lähikuudel üle Eesti avatakse. Kui enne oli neid infopunkte kolm, siis nüüd on neid tervelt kaheksa ja võime rahuloluga tõdeda, et oleme saavutanud üpris hea geograafilise jaotuse; nüüd ei ole tõesti enam eriti kaugel vaja minna, kui on soov Euroopa Liidu kohta midagi teada saada.

Samas ei ole Euroopa, ega ka muu maailm, ju midagi kaugel. Eesti on osa Euroopast, nagu ta on osa maailmast ja need röömud ja mured, mis vaevavad teisi riike ja rahvaid, on kas kohe või peatselt ka meie röömud ja mured – nagu praegune majanduskriis nii ilmekalt on tõestanud. Oleme osa ühest suurest vereringest ja seega on üsna loomulik, et mida rohkem me sellest teame, mis meie ümber toimub ja kuidas see toimub, seda paremini oskame ka oma elu siin Eestimaal sättida.

Kui lugeda Eesti ajakirjandust või kui kuulata mõne ühiskonnategelase sõnavõtte, siis jääb tihti mulje, et meil siin toimub midagi unikaalset, et Eesti arengud – olgu nad ükskõik, mis vallas – on erakordsed, et meil on vaja üks või teine asi maast madalast üles ehitada. Samas on enamasti nii, et tegelikult ikkagi ei ole midagi uut siin

päikese all. Meie mured või probleemid on enam-vähem samad, mis mõnel teisel riigil või rahval; meie ees seisvatest väljakutsetest võib mõni teine riik olla võimalik et pisut teisel moel juba ka jagu saanud; meie poolt soovitud ehitise, olgu siis administratiiv- või vaimu oma, on mõni teine rahvas endale sobival moel juba püstitanud. Need mudelid ei ole muidugi kunagi perfektsed, ent nendest annab eeskujuga võtta – aga selleks peab nendest teadlik olema.

Võtame kasvõi integratsioonitemaatika. Kui kuulata Eesti keskustelu, siis võib jääda mulje, et Eesti olukord ja väljakutsed, mis Eesti ühiskonna ees seisavad, on midagi ainulaadset. Ometi nii ju ei ole. Loomulikult on Eesti olukorral oma eripära, millest silmatorkavam on kindlasti asjaolu, et suur osa Eestis elavatest teistest rahvustest elanikest saabus riiki ajal, mil Eesti oli okupeeritud. Teisisõnu nad ei immigrerunud Eestisse nii, nagu tänapäeval näiteks eestlane kolib Soome elama. Kuid kui see asjaolu, ehk minevik, kõrvale jätta, siis on Eesti olevikul väga palju sarnasusi näiteks Saksamaaga, kus on suur türklaste kogukond, mis tekkis kuuekümnendatel ja seitsmekümnendatel samadel põhjustel, miks Eestisse kolisid paljud inimesed Venemaalt või mujalt Nõukogude Liidust: tuldi paremat elu otsima. Sarnaselt Eesti oludega

on ka türklased Saksamaal seni liialt vähe ühiskonda integreeritud – seal ei tegeletud sellega piisavalt, siin ei olnud võimalik sellega tegeleda, kuid tulemus on sama. Ning sarnased on ilmselt ka lahendused; igal ühel on, mida teise käest õppida. Ja Saksamaa on siin vaid näide, sest sarnaste väljakutsete ees – kuidas edukalt integreerida seni väheintegreerunud sisseandajate kogukonda – seisavad väga paljud Euroopa riigid.

Seega tasub teistelt õppida ja ka teistele oma kogemusi jagada. Kuid selleks peame üksteist tundma ja teadma, kuidas meie ühine Euroopa toimib. Isiklikult sooviksin väga, et meie ajakirjandus kirjutaks rohkem Euroopast ja maailmast ning sellest, kuidas Euroopa Liidus tehtud otsused ja teistes riikides toimuvad protsessid meid mõjutavad. Kuid seni, kui seda pole juhtunud – ja isegi kui seda peaks rohkem olema – on mul väga hea meel, et saame koostöös maavalitsuste, kaubandus-tööstuskoja ja riigikantseleiga pakkuda teile *Europe Directi* infovõrgustikku. Loodan, et see aitab meil kõigil veidi paremini mõista seda, mida Euroopa Liidu tasandil otsustatakse, mis mõjud erinevatel arengusuundadel Eestile on ja et tänu sellele suudame ka paremini neid võimalusi ära kasutada, mida Euroopa Liidu liikmeks olemine Eestile pakub. **ek**

2 Kolumn

Toivo Klaar: Euroopa Sinu lähedal

4-5 Uudised

Persoon

6 Signe Kivi: Innovatsioon on võimalik nii tippteaduses kui igapäevaelus

8 Kasulik EL

Kuidas rääkida innovatsioonist?

10 Europarlamendi valimised

Kust peaksid jooksuma ELi piirid?

Mida teha, et keskkond kehtaks?

14 Kas teadsid?

Kuidas kantslerist saab euroametnik?

Matti Maasika lugu

16 Kultuur ja vaba aeg

Fotonäitus portreerib kultuuridevahelist lävimist Euroopa filmid

18 Noor

Auhinnareis tutvustab Kose poisile Aafrika eluolu

20 Kas teadsid?

Kõik Euroopa Liiduga seonduvad küsimused ühest kohast

20 Kasulik EL

Jõgisoo seltsimaja edukas uuestisünd

24 Ristsõna

Helista, kui on küsimusi

EUROPE DIRECT on tasuta teabetalitus, mida inimesed võivad kasutada kõikjal Euroopa Liidus, et saada vastuseid küsimustele ELi ja sellega seonduvate teemade kohta. Huvitab sind ELis töötamine või õppimine? Tahad saada teavet ELi põhiseaduse või institutsioonide kohta? Helista ja uuri järele!

faks 737 5725
e-post edir@euroinfo.ee
<http://www.euroinfo.ee/ed>

Soovid ELi alast teavet saada ülikoolidest? Abi saad Euroopa Liidu dokumendikeskustest:

EUROPE DIRECTi talitusel on:

TULE MEILE KÜLLA!

Ühtne tasuta telefoninumber 00 800 6789 1011, millele saab helistada ELi liikmesriikidest ning kus kõnelele vastatakse ka eesti keeles.

Euroopa Liidu Infokeskus
Laikmaa 15, Tallinn 10143
tel 626 4433, faks 626 4401
e-post info@euroopaliit.ee
www.euroopaliit.ee

Tavaline telefoninumber 00 322 299 9696, millele saab helistada kõikjal üle maailma ning mille puhul kehtivad tavapärased kõnetariifid.

EUROPE DIRECTi infopunktid:
Lõuna-Eesti infopunkt
Egle Arge
Tartu Ülikooli Raamatukogu
W. Struve 1, Tartu 50091
tel 737 5725,

Kesk-Eesti infopunkt

Janika Vinkel
Järva maavalitsus
Rüütli 25, Paide 72713
tel 385 9662, faks 385 0519
e-post edir@jarvamv.ee
www.jarva.ee/euroinfo

Tartu Ülikooli Raamatukogu

EL-i dokumendikeskus
Ruth Tammeorg
W. Struve 1, Tartu 50091
tel 737 5781
faks 737 5701
e-post euroinfo@utlib.ee

Pärnumaa infopunkt

Kersti Liiva
Pärnu maavalitsus
Akadeemia 2, Pärnu 80088
tel 447 9739, faks 447 9735
e-post edir@parnumaa.ee
www.mv.parnu.ee

Audentese Ülikooli

EL-i dokumendikeskus
Liis Saks
Tondi 55, Tallinn 11316
tel 699 6557
faks 699 6500
e-post liis.saks@audentes.ee

Hillar Mets

Eurokratt

Euroopa Komisjoni Eesti esindus
Rävala 4, Tallinn 10143
telefon 626 4400
faks 656 4401
e-post info@euroopaliit.ee
www.euroopaliit.ee

Toimetuse kollegium: Hannes Rumm, Mai Võõrmann, Hardo Pajula, Karl Martin Sinijärv, Peep Vain
Teostus: KPMS

Kaanefoto: Kaupo Kikkas
Fotod: Istockphoto, Krista Lees, Karel Koptimets, Raigo Pajula, Henn Soodla, Mai Võõrmann, Kertu Kaera
Trükk: Uniprint
Tiraaž: 50 000

Ajakirja tekstid ei kajasta Euroopa Komisjoni ametlikke seisukohti.

Uus plaan globaalse soojenemise vähendamiseks

Euroopa Komisjoni ettepanekute järgi tuleks Kopenhaageni kliimakokkuleppes piirata globaalset soojenemist 2°C-ni, võrreldes tööstusajastu eelse tasemega, ja leida uusi rahastusallikaid. Uus kokkulepe kavatakse sõlmida käesoleva aasta detsembris Kopenhaagenis toimuval ÜRO kliimakonverentsil.

Et temperatuuri tõus jääks alla 2°C, vajavad arengumaad arenenud riikidelt ja rahvusvahelistelt organisatsioonidelt palju suuremat rahalist toetust, mis võimaldaks neil anda oma panuse võitlusse kliimamuutusega. Komisjoni ettepanekud käsitlevad kõiki OECD riike hõlmava süsinikdioksiidituru väljaarendamist aastaks 2015 ning riikide heitkogustest ja maksevõimest lähtuvate uuenduslike rahvusvaheliste rahastamisallikate loomist.

Kopenhaageni kokkuleppega tuleks seada ülemaailmsed eesmärgid heitkoguste vähendamiseks ning luua alus, millest lähtudes saaks tugevdada riikide võimet kliimamuutusega kohaneda. Iga aasta lõpus koostatakse ka aruanne vastava kokkuleppe täitmise kohta.

ek

Euroopa teadlased said juurdepääsu superarvutitele

Alates jaanuarist saavad kõik termotuumasünteesi alal töötavad Euroopa teadlased kasutada Euroopa võimsaimate riiklike superarvutite võrku DEISA.

Teadustöötajate ja superarvutite kokkuvõime kiirendab tööd uue ulatusliku energiaallika leidmiseks. Ettevõtmise eesmärgiks on tõendada termotuumaaenergia potentsiaali puhta, ohutu ja kestva energiaallikana. Termotuumasüntees on reaktsioon, mille käigus toodetakse energiat samal moel, nagu see toimub päikesel, ning üks gramm termotuumakütust annab seejuures sama palju energiat kui 11 tonni kivisütt.

DEISA ühendab hetkel maailma 100 kõige võimsama superarvuti hulgast kahteist. Rahvusvahelise teadusuuringute ühisprojekti partnerid on Euroopa Liit (keda esindab EURATOM), Jaapan, Hiina, India, Korea Vabariik, Venemaa ja Ameerika Ühendriigid.

ek

Komisjoni Eesti esinduse kodulehekülje uus kuub

Jaanuaris sai Euroopa Komisjoni Eesti esinduse koduleht www.euroopaliit.ee uue näo. Muudeti üldist kujundust ning leht sai kasutajasõbralikumaks ja funktsionaalsemaks.

Võrreldes varasemaga on kodulehel nüüd päeva fookuslugu, mis hõlbustab informatsiooni saamist. Paremal veerus olev ürituste kalender annab teada, millal toimuvad Euroopa Liiduga seotud üritused.

Euroopa Komisjoni Eesti esinduse juht Toivo Klaar ütles: „Uuenenud kodulehekülge teenib inimeste huve. Meie üheks tähtsaimaks ülesandeks on Eesti elanike teavitamine Euroopa Liiduga seonduvatest sündmustest ja selles plaanis on oluline, kuidas me seda teeme. Usun, et uuenenud kodulehekülge aitab elanike informeeritusele kõvasti kaasa.“

ek

Valmisid ELi ajaloo esimesed elektroonilised õppematerjalid

Tartu Ülikooli Raamatukogus on saadaval õpetajatele mõeldud elektrooniline tekstikogmik koos metoodilise abimaterjaliga, mis tutvustab eestikeelsete allikmaterjalide põhjal Euroopa Liidu kujunemist ja ajalugu.

Õppematerjali loomisel on kasutatud peamiselt TÜ Raamatukogu unikaalseid ajalooallikaid; lisaks on kasutatud Eesti Kirjandusmuuseumi ja Eesti Riigiarhiivi allikmaterjale. Euroopa Liidu ajaloo e-õppematerjalid koosnevad kahest osast: Paneuroopa Liit ja Euroopa ühendamine. Mõlemas osas on käsitletud allikmaterjale ja maailmasündmuste

kajastusi Eesti ajakirjanduses enne ja pärast Teist maailmasõda.

Õppematerjalide peamine eesmärk on pakkuda õpetajatele tuge Euroopa Liidu aluste ja ajaloo õpetamisel. Samuti tahetakse avardada õpilaste teadmisi Euroopa Liidust ning suurendada arusaamist Eesti ja Euroopa suhete järjepidevusest.

Digitaliseeritud allikmaterjalid koos töölehtedega on kättesaadavad *Europe Direct* Lõuna-Eesti infopunkti kodulehel www.euroinfo.ee/ed ning Eurodokumentatsiooni Keskuse kodulehel www.euroinfo.ee

ek

Nahka hooldav kemikaal keelu alla

Euroopa Komisjoni ettepaneku kohaselt soovitakse lähiajal keelata ELis nahast tarbekaupade turustamine, et vältida seeläbi liikmeriikides levivaid dimetüülfumaraadist tekitatud allergiaid.

Ettepaneku põhjustasid Prantsusmaa, Soome, Poola, Rootsi ja Ühendkuningriigi teated juhtudest, kui nahkmööbel ja -jalatsid olid inimestel tekitanud tõsise allergilise reaktsiooni.

Nahast valmistatud esemete pakendamisel (jalatsid, mööbel jne) kasutatakse dimetüülfumaraadi, et neid kaitsta hallituse eest, mis võib tekkida transportimisel või niisketes oludes. Euroopa Liidus valmistatavates toodetes dimetüülfumaraadi kasutada ei tohi, kuid mujalt imporditud tooted võivad seda seni siiski sisaldada.

ek

Signe Kivi: Innovatsioon on võimalik nii tippteaduses kui igapäevaelus

TEKST: LIINA RISTOJA
FOTOD: KRISTA LEESI, KAREL KOPLIMETS

Tänavuse innovatsiooni teema-aasta üheks saadikuks valitud Eesti Kunstiakadeemia rektor Signe Kivi kinnitas Eurokratile, et vaatamata majanduskriisile peaks haridust ikka stabiilselt rahastama.

Innovatsioon on mõiste, mida kasutatakse palju just teaduse ja tehnoloogia kontekstis. Mida tähendab Teie jaoks innovatsioon ning milline on tänavuse teema-aasta tähtsus ja tähendus?

Minu jaoks on innovatsioon mõtteviis, uued ja ootamatud – või head, aga unustatud vanad – lähenemisviisid erinevate probleemide ja väljakutsete lahendamiseks. Loovuse ja innovatsiooni võti on inimeses endas, eelkõige aga koostöös. Silmapaistvad saavutused ja tulemused sünnivad meeskonnatöona, ühiselt mõeldes ja tegutsedes. Euroopa Komisjoni poolt loovuse ja innovatsiooni aastaks kuulutatud 2009. aasta ja ka Eesti Innovatsiooni-aasta langesid ühele ja samale ajale ning ehkki see oli juhuslik, on see aja märk ilma igasuguse ironiata. See, et räägitakse loovusest ja innovatsioonist on väga hea ja sellele oleks pidanud rohkem tähelepanu pöörama ka varem, aga oluline on tõesti ka midagi tegelikult ära teha.

Milles seisneb loovuse- ja innovatsioonistaadiku töö, mis on tema ülesanne ja eesmärgid?

See oli ka minu esimene küsimus, kui Euroopa Komisjoni Eesti esindus mulle selle austava ettepaneku tegi. Samas tuleb nähtavasti ka ise sellesse ülesandesse loovalt suhtuda ja endale ülesandeid ning eesmäärke seada – nii, nagu ma olen seda teinud kõiki oma erinevaid ametid pidades.

Mis võiks Teie silmis olla innovatsioonistaadiku prioriteetseks valdkonnaks Eestis ja Euroopas? Kas eesmärgid on pigem ühised või hargnevad?

Loomulikult peaks Eesti riigi prioriteediks olema haridus. Väga kahju, et uue aja iseseisvusaastate oluliste kokkulepete juures on haridus jäänud küll tähtsaks sõnades, aga mitte tegudes. Et haridus on lahutamatu seotud teaduse, kultuuri, keskkonna, tehnoloogia ja seeläbi ka ettevõtlusega, on kaotus veelgi suurem. Olen ka ise olnud minister ja seeläbi osaline nendes otsustes, mis sellist olukorda on põlistanud. Täna peaks võiks olla seegi, et hoolimata vajalikest kriisikarbetest suudetaks tagada haridusvaldkonna stabiilne finantseerimine. Tugev hariduspoliitika on ka teaduse, kultuuri ja majanduspoliitika nurgakivi.

Millised on Teie ootused innovatsioonistaadiku suhtes, missuguseid konkreetseid tulemusi ja arenguid loodate näha?

Eesti Kunstiakadeemia soovib innovatsioonistaadiku kestel muuta oma tegevusi avalikkusele nähtavamaks, seda eriti olukorras, mil majanduses on keerulised ajad. Meie disainiteaduskonna teadmised ja oskused aitaks Eesti ettevõtjale, eelkõige tootjale, anda uue hingamise toodete ning teenuste lisandväärtuse pakumise kaudu. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel avaneb meie jaoks hästi ajastatud innovatsiooniosakute programm, mis võimaldab akadeemial ning väikeettevõtjail koostööd

tehes uuele kvalitatiivsele tasemele jõuda. Innovatsioonistaadiku raames püüame oma liikmeskonna hulgas edendada arusaama, et kunst ja ettevõtlikkus käivad käsikäes. Seega loodame siiralt tihedamale koostööle akadeemia, ettevõtete ning avalikkuse vahel. Täna Eesti väljakutseid arvesse võttes oleme valmis innovatsioonistaadiku raames välja töötama visuaalse lahenduse kampaaniaks, mis innustaks oma riigi kodanikke nii palju kui võimalik tarbima omamaist toodangut ja teenuseid.

On Teil ka mõningaid eriti hingelähedasi projekte või sündmusi tulemas?

Kahtlemata on selleks Eesti Kunstiakadeemia uus hoone. Kuigi maja ise valmib aastaks 2011/2012, mil innovatsioonistaadiku on juba lõppenud, saavad tudengid oma ideedega selle sisustamisele ning aura kujundamisele kaasa aidata õppetöö käigus ideekavandeid luues ja välja pakkudes.

Kuidas puudutab innovatsioonistaadiku eakamaid inimesi?

Mina olen oma nooruse elanud ajas, kus „mitte millestki tehti kõik“ ja sellest oskusest on ka täna väga palju kasu. Väga paljudes valdkondades on just vanema põlvkonna oskused ja teadmised äärmiselt innovaatilised selle sõna tänapäevases tähenduses. Näiteks tegelevad paljud tippsuunajad ja näitused keskonnateemadega ja õpetavad linnainimesi taasavastama „potipõllundust“. Ka meile nii tuttavad linnaäärsed peenardega

EKA avaaktusel 2005

putkarajoonid on kunstnike imetlusobjektid kogu maailmas, neid pildistatakse ja dokumenteeritakse ja kaitstakse kui säästva ja edumeelse eluviisi näiteid. Meie just hakkasime seda kõike unustama, sest nii oli lihtsam ja isegi odavam. Aga loovus on ka loodusega kooskõlas elamine ning sellest jõu ja meelerahu ammutamine. Innovatsioon on võimalik nii tippteaduses kui igapäevaelus. Innovatsioonistaadiku toob ehk rohkem juurde inimesi, kes mõistavad loovaid ja „kiiksuga“ tegijaid, ning neid, kes ise uute ideede ja projektidega avalikkuse ette tulevad.

Missuguseid võimalusi innovatsioonistaadiku inimestele avab ning mida võiks igaüks teema-aasta tähe all ära teha?

Tuleb olla avatud ja ennast usaldada. Alustada võiks lihtsamatest elulistest probleemidest, mida koos naabrite, sõprade ja mõttekaaslastega „katsutada“ ja ellu viia. Innovatsioonistaadiku meeskond on lubanud head nõu kõigi küsijatega jagada. Ja kui veebikeskkond on küsijale tülikas, on ka muid võimalusi. Kindlasti tuleks osaleda Rainer Sarneti poolt ellu kutsutud mõttealgutel. Alustada saab ka varem kui selleks väljakuulutatud ajal, maikuu esimesel päeval. EK

Euroopa loovuse ja innovatsiooni aasta 2009 tunnuslause on „Kujutle. Loo. Uuenda.“ ning aasta eesmärk on arendada kõigi Euroopa inimeste loovust kui innovatsiooni käivitajat. Aasta jooksul on kavas ärgitada poliitilist arutelu sellest, kuidas suured Euroopa, sealhulgas Eesti loovuse ja innovatsiooni potentsiaali. Keskseks teemaks on haridus, nimelt elukestev õpe ning erinevad haridus- ja koolitusvormid ka töö- ja pensionieas. Tulemas on mitmeid teavitus- ja tutvustuskampaaniaid, üritusi ja algatusi, et populariseerida loovust ja edastada infot enesetäiendamisevõimaluste kohta.

Teema-aastat korraldab Euroopa Komisjon. Eestis on innovatsioonistaadiku saadikuteks Eesti Kunstiakadeemia rektor Signe Kivi ja Eestimaa Looduse Fondi nõukogu esimees Rainer Nõlvak.
www.create2009.europa.eu
(inglise keeles)

EKA aastaraamat 2006/2007

Kuidas rääkida innovatsioonist?

TEKST: ARKO OLESK
TARKADE KLUBI
FOTO: ISTOCKPHOTO

Kui Eesti Televisiooni saatejuhid selle aasta esimesel päeval otsustasid uusaastakontserdi ülekande pühendada alanud innovatsiooniaastale, nägi see nende tõlgenduses välja palvena teha asju senisest teistmoodi. Näiteks Filharmoonia Kammerkoori dirigendile Daniel Reussile õpetasid nad veidike eesti keelt, fagotimängijale torkasid pihku viiuli, jumestajal soovitasid kulmukaart kõrgemalt tõmmata. Tulemus oli... meelt lahutav. Kuidas siis võiks innovatsiooni piltlikustada?

Innovatsiooni tähe all kulgevaks on käigusolev aasta kuulutatud nii Eestis kui ka kogu Euroopa Liidus. Välja hõigatud märksõnad on uued ideed, loov mõtlemine ja teistmoodi tegutsemine – meie kõigi jaoks ja ka igapäevaelus.

„Pean väga heaks kokkusattumuseks, et innovatsiooniaasta langes kokku praeguse majandusliku olukorraga, kus peabki teistmoodi mõtlema hakkama,“ ütleb Tartu Ülikooli Tehnoloogiainstituudi direktor Erik Puura. Hiljuti valminud Euroopa innovatsiooniuuring viie viimase aasta tulemuste põhja andis Eestile innovaativuse indeksiks 0,454, mis asetab meid mõdukate uuendajate sekka, veidi Euroopa Liidu keskmisest tahapoole. Tabelit juhivad, mitte just eriti üllatuslikult, Rootsi, Soome, Saksamaa ja Taani. Uurimus toob Eesti eraldi välja kui kõige rohkem investeringute osas edenenu ma. Samas, üldisi trende iseloomustades toob auanne *European Innovation Scoreboard 2008* välja, et teadus- ja arendustegevus, mille rahastamise Eestis kasvavas tempos panustatud on, pole ainus innovatsiooni saavutamise meetod. On veel tehnoloogia kasutuselevõtmine, tootetäiendus, jälgendamine ja olemasolevate teadmiste uuel moel

kombineerimine. Mõne neist suundadest valinud ettevõtete uuenduslikud võimalused on küll pisemad, ent innovatsiooni panustavad nad sellegipoolest ning võimalused kiireks arenguks pole sugugi pisemad kui otsesest teadus- ja arendustegevusest sündinud firmadel. „Sellest hoolimata on neil „tähelepanuta jäetud innovaatoritel“ raskem leida oma uuendustele avalikkuse toetust,“ tõdeb analüüs.

Loominguline kliima

Tabeli tipuriikidel on lisaks olemas veel miski, mida on raske numbritesse vormida ja sõnadega kirjeldada – soodus loomingu-line kliima. „See viitab vajadusele kaaluda disaini ning teisi teadus- ja arendustegevuse väliseid tegevusi osana laiemast lähenemisest innovatsioonipoliitikale,“ märgitakse aruandes. Just sellist teistmoodi lähenemist, mis ei klammerdaks I-sõna kuulja mõtteid tingimata kõrgtehnoloogiliste laborite külge, üritasidki ETV saatejuhid omal moel meile sisendada. „Hea kliima“ olulisus innovatsiooni tekkeks ning avalikkuse rolli tähtsus uuenduse käikuminekul saavad aina enam uuendustegevuse märksõnadeks.

Puura tunnistab, et jälgides alanud innovatsiooniaasta ettevõtmisi, tundus talle

ühel hetkel, et innovatsioonist kõnelemine tüürib teadus- ja arendustegevusest liiga kaugele. „Tundus, et tõsised kõrgtehnoloogilised võimalused unustatakse üldse, rõhutatakse sotsiaalset innovatsiooni ja loomemajandust,“ sõnab ta. „Aga järele mõeldes on meil vaja innovatsioon viia võimalikult laia hulga inimesteni.“ Meedia rolli, kasvõi uuenduste tutvustamisel, ei saa alahinnata, märgib Puura ja toob näite ühest Austraalia innovaatorist, kelle leiutised pälvisid investorite tähelepanu alles pärast nende tutvustamist televisioonis. Eesti meedias on need teemad varju jäänud, ütleb ta, samas oleks praeguse surnutise õhkkonnas sobiv ning meeltkergitav rääkida meie oma edulugudest või mõtete ergutamiseks kasvõi sellest, milliste uuendustega tegelevad praegu välisettevõtted. Samal ajal tuleb ette mõelda ka sellele, kuidas avalikkus võimaliku innovatsiooni omaks võtab. Geenmuundatud organismide vastuolulise vastuvõtu näide, mille kõrvale ähvardab kerkida ka nanotehnoloogia võimalike ohtude teema, tõestavad probleemide keerukust.

Mitmeid teaduskommunikatsiooni kriisi üle elanud Suurbritannias on kõigil tasanditel aina sügavamalt juurdumas

arusaam, et pelgalt informeerimise asemel on õigem rada avalikkuse kaasamine otsustusprotsessi, tõeline dialoog otsustajate ja tavainimeste vahel.

Kuidas siis luua infosild uuendajate ja avalikkuse vahele? Ajakirjanduse uuendajate seas on juba mõnda aega liikvel termin „innovatsiooniajakirjandus“. Termin loonud Stanfordi ülikooli õppejõu David Nordforsi sõnul tähendaks see muu hulgas seda, et ajalehtedes võiks spordi-, kirjandus-, majandus- ja teadusrubriikide kõrval võrdväärseks olla ka innovatsioonileheküljed, mis koondaks kokku seni eri rubriikide vahel jagunenud uuendus uudised. „Edukas innovatsioon sõltub peamiselt eri elualade esindajate, näiteks inseneride, ärijuhtide, teadlaste ja poliitikute suhtlusest ja jagatud teadmistest,“ võttis Nordfors 2004. aastal peetud esimesel innovatsiooniajakirjanduse konverentsil kokku teema olulisuse. „Meedia on nende osapoolte vaheliste jagatud teadmiste oluline allikas.“

Tänavu peetakse innovatsiooniajakirjanduse konverentsi juba kuuendat korda. Tunamullu sel osalenud Rahvusringhäälingu teadustoimetaja Priit Ennet

meenutab Silicon Valleys peetud konverentsil kuuldust näiteks president Lennart Meri kunagise nõuniku Ross Mayfieldi hinnangut, et suur osa Räniorus tehtavast innovatsioonist põhineb asjaolul, et inimesed jagavad omavahel infot. „Mõistetakse, et äridee iseenesest ei tähenda mitte midagi, loeb vaid idee elluviimine, kusjuures niikuinii jõutakse välja hoopis mujale, kui algselt kavandatud,“ räägib Ennet.

Leiutistest edukate uuendusteni

Infovahendaja rolli ajakirjanduslike kandjatena toob Puura Eestist näiteks ajakirjad Inseneria ja HEI ning teadus uudiste portaali Novaator, samuti on Eesti innovatsiooniaasta puhul avatud veebileht www.in.ee suutnud koondada aukartusäratava hulga ettevõtteid ja inimesi. „See näitab, et Eestis on olemas väga tugev innovatiivne maastik,“ ütleb Puura.

Sama oluline on nurjumiste tunnistamine. „Kui keegi on asutanud neli ettevõtet, mis kõik on untsu läinud, siis on lootust, et ta on kogemusest õppinud ja viiendat ettevõtet võib saata suur edu,“ vahendab Ennet Mayfieldi seisukohta innovatsioonist. Sama meelt on Puura. „Kui varem samastati innovatsiooni Eestis

liigselt leiutamise ja patenteerimisega, siis nüüd tundub, et innovatsiooni sünnüümideks on valitud edukus,“ on ta kirjutanud oma veebipäevikus.

„Endiselt kardame me kohutvalt eksida. Paljud kuulasid Barack Obama ametisseastumise kõnet ja mulle jäi sealt kõlama tema lause: ma teen vigu,“ laiendab Puura Eurokratiga rääkides oma mõtet. Tema sõnul on Tartu Ülikool omad vitsad juba kätte saanud, kasvõi piimhappebakteri ja Geenivaramuga, mis mõlemad on üle elanud aja, kus koostöö erasektoriga liiva jooksis. „Kõigist neist asjadest on õpitud, asjad lähevad edasi,“ rõhutab Puura. „Praegu võin enesekindlalt öelda, et need ülikoolid ja asutused, kellel selliseid asju ette näidata pole, on madalamal arengutasemel.“

Paljude asjade aluseks aga jääb haridus. „Me loome kuvandit, et innovatsioon on noorelt edu saavutamine ega räägi sellest, et spordis, modellinduses, popmuusikas saavadki tipus olla peamiselt noored,“ tõdeb Puura. „Ajudega tööd tehes aga ongi vaja aastakümneid enne õppida ning siis on võimalik õpingute vilju kasutada sisuliselt kuni surmani.“ eh

Millist Euroopat me tahame?

Eurokratt jätkab küsitlust, mille eesmärk on pakkuda lugejale võimalikult selget pilti erinevate poliitiliste erakondade seisukohtadest 7. juuni Euroopa Parlamendi valimiste eel.

1. Kust peaksid jooksmas ELi piirid?

**Eesti Sotsiaal-
demokraatlik
Erakond**

KATRIN SAKS
EUROOPA PARLAMENDI LIIGE

Sõitsin mõni aasta tagasi Kasahstanis mööda Uurali jõe, mida peetakse piiriks Euroopa ja Aasia vahel. Ja kuigi läänekalda kasahhid olid väga uhked, et nemad on eurooplased, ei teinud prantsuse nimega pood ega itaalia nimega restoran seda paika Euroopaks nii, nagu mina seda mõistan. Miks? Lennart Meri rõhutas alati, et Euroopa – see tähendab eelkõige väärtusi, mitte geograafilist määratlust. 2008. aasta kevadel tehtud Eurobaromeetri uuringu järgi leidis ligi 40% euroliidu kodanikest, et just inimõigused iseloomustavad kõige paremini seda, mida tähendab Euroopa Liit. Teisele ja kolmandale kohale asetusi väärtuste uuringus rahu ja demokraatia. Kasahstanis, vaeste elanikega rikkas riigis, on küll rahu, aga demokraatia ja inimõiguste austamiseni on veel väga pikk tee. Siit ka vastus küsimusele – Euroopa Liitu saavad kuuluda riigid, kus jagatakse neid samu väärtusi. Kus sõnal demokraatia, on enam-vähem sarnane sisu, sest paljudes kohtades seda küll deklareeritakse, aga fassaadi tagune on teine. Ja kahjuks juhtub sedagi, et nii mõnigi ELi liikmesriik nõuab ületab ise selle „piiri“, asetades oma huvid kõrgemale ühistest väärtusest. **ek**

Reformierakond

SILVER MEIKAR
RIIGIKOGU LIIGE

1992. aastal allkirjastatud Euroopa Liidu asutamislepingu järgi võib liiduga ühineda iga Euroopa riik, kes järgib vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste ning õigusriigi põhimõtteid. Asjaolu, et geograafiliselt Lääne-Aasias asuv Küprose Vabariik on Euroopa Liidu liige, on loonud kõneka pretsedendi, mis viitab selgelt, et asutamislepingus nimetatud „Euroopa“ hõlmab endas midagi enam kui kooliõpikuis defineeritud maakild Euraasia läänepool. Euroopa Liit ei tohiks kõrvale lükata ühtegi riiki, kes on väljendanud oma soovi liituda, tuues põhjenduseks nõnda väiklase argumendi, nagu seda on kokkuleppelised ja mitmetiõlgendatavad barjäärid. Juba tunnustatud integratsiooniteoreetik David Mitrany, viidates küll riigipiiridele, laitis maha mõtte korraldada maailma selle põhjal, mis seda lõhestab. Täna Euroopa Liitu hoiavad koos ühised põhimõtted, mis on kandidaatidele sõnastatud Kopenhaageni kriteeriumites: stabiilsed institutsioonid, mis tagavad demokraatia, õigusriigi, inimõiguste järgimise ja rahvusvahemuste kaitse; toimiv turumajandus ja suutlikkus tulla toime Euroopa Liidu konkurentsi ja turujõududega; ning võime täita liikmelisusest tulenevaid kohustusi. Seetõttu leian, et Euroopa Liidu üks peab peale praeguste kandidaatmaade olema avatud riikidele, nagu Island, Norra, Moldova ja Ukraina, Kaukaasia ning Balkanimaadele jt, kui nad täidavad eelnimetatud tingimused. Euroopa Liidu piirid peaksid jooksmas utreeritult vabaduse ja rõhumise vahel, jättes kõrvale rassi, etnilise kuuluvuse, usu ja geograafilise asukoha. **ek**

Eesti Keskerakond

EVELYN SEPP
RIIGIKOGU LIIGE JA ELI
ASJADE KOMISJONI LIIGE

Euroopa jaoks on alati olnud peamine küsimus – kas olla suur või tugev. Täna on muutunud arusaam nii ühest kui teisest ja ühendavaks jõuks ei ole enam keel, nahavärv või religioon. Seega, mis on järgmine võti? Mõjukus! Mõjuv on aga moodus ilmas see, kelle sõna maksab, kuid ka kelle jõud maksab. Olgu see siis kasvõi ressursidel põhinev. Et end mitte isoleerida, on ka Euroopa valikud väga pragmaatilised. Nii ka Eestis. Mida enam meile ei meeldi jutud nn tuumik-Euroopast ja perifeeriast, seda enam on meil põhjust toetada võimalikult suure geograafilise ala integreerimist süsteemi nimega Euroopa Liit. Mõistagi sarnaste reeglite ja väärtustega ühendusena.

Ühelt poolt on see hea „suurte“ jõudude huvidel uue tasakaalukoha otsimiseks-leidmiseks, teisalt aga ka ELi kui majandusühenduse ees seisvate probleemide lahendamiseks. Mõistagi tükib fookusesse esmalt energiajulgeolek – seega siis Lähis-Ida, Kaukaasia, Kesk-Aasia, Põhja-Aafrika, Venemaa, kuid ka suurem ja ahnem siseturg koos muude maavaradega.

Kolmandaks, kuid mitte vähemtähtsamaks ei ole ka julgeolek. On selge, et sarnane motivatsioon ja huvid seovad riike-regioone enam kui miski muu. See võib vahel ületada ka religioossed või muudu kultuurilised pinged. Kuigi poliitikas ei ole kunagi midagi välistatud: leidub ehk siiski ka rohtu laienemishirmude raviks.

Täna reaalne ELi laienemisprotsess ei peaks ju küll kellelki veel unerahu võtma, sest peale Türgi ja Balkani riikide on muu pigem assotsiatsioonijärgus, kui sedagi. Ja ei välista, et see nii ka jääb. **ek**

Eestimaa Rahvaliid

ANTO LIIVAT
EESTIMAA RAHVALIIDU
JUHAUSE LIIGE

Euroopa on ajaloos olnud inimeste ja riikide silmis rohkem mõtteline kui geograafiline nähtus, mida tõlgendatakse eelkõige rahvuslikust, poliitilisest või majanduslikust vaatenurgast lähtuvalt. Eelviimane laienemisvoor 10 uue liikmesriigi liitumisega oli ennoolematu, kuid tekitas ka palju küsimusi Euroopa Liidu institutsionaalse struktuuri, otsustamismehhanismide ja tasakaalustatud poliitiliste huvide esindamise kohta. Uute riikide lisandumine esitab väljakutseid ebatavaliste välispiiride lisandumise osas, lisaks muudavad võimalikud liitumiskõnelused Türgi, Balkani riikide ning Ukrainaga kindlasti ka arusaamu Euroopa kultuurilistest piirjoontest. Rahvaliid on seisukohal, et Euroopa Liidu ukseid peavad jääma avatuks potentsiaalsetele uutele liitujatele niivõrd, kui need riigid suudavad täita liikmesriikide kokkuleppena püstitatud liitumiskriteeriumeid, et säiliks liidu sisemine sidusus, stabiilsus ja efektiivne toimimise võimekus. **ek**

**Erakond Eestimaa
Rohelised**

MAREK STRANDBERG
RIIGIKOGU LIIGE JA ERAKONNA EESTIMAA
ROHELISED ESIMENE EESTKÕNELEJA

ELi piirid võiksid mõnda aega paigal püsida, mitte joosta. Euroopa vajab oma põhiväärtustes suuremat selgust ja tegelikult vajab täna kogu maailm vähemalt finantsühete alustes korraliku revisjoni ja sellele järgnevat uut lepetesüsteemi. Neis oludes piire nihutada ja piiride muutmisele keskenduda oleks ülejõu käiv tegevus. **ek**

Isamaa ja Res Publica Liit

TUNNE KELAM
EUROPARLAMENDI JA
RIIGIKOGU LIIGE

Euroopa Liidu põhimõtete kohaselt võib ühendusse astuda iga Euroopa maa, kes täidab vastavad tingimused. Need on majanduslikud, kuid samavõrra olulised on poliitilised tingimused – nn Kopenhaageni kriteeriumid. Seega jääb EL selgelt Euroopa-keskseks.

Probleeme on Euroopa kui Aasia mandrist väljaulatava poolsaare geograafilise määratlemisega. Euroopa Nõukogu (Euroopa demokraatlikke riike ühendav organisatsioon) laiendas Euroopa mõistet umbes 15 aastat tagasi Armeeniale, Gruusiasse ja Aserbaidžaanile. Põhimõtteliselt võiksid need kolm astuda ka ELi.

Suurimat peamurdmist valmistavad kaks riiki, kes kuuluvad Euroopasse, kuid osaliselt. Venemaa puhul ei ole küsimus aktuaalne, sest silmnähtavas tulevikus ei täida see riik ühtegi põhikriteeriumi. Türgi puhul, kellest vaid sümbolne osa kuulub Euroopasse, on EL ise poliitiliselt kahestunud. Ehkki läbirääkimised on käimas, näikse umbusklik võõrastamine ning integreerimist toetavad majanduslik-poliitilised argumentid olevat üha tasakaalus.

Minu arvates oleks mõttekas määratleda Euroopat ka kultuurilise kriteeriumi alusel. Eurooplasi ühendab ühtne Euroopa kultuuripärand, mis loomis meie mandrit juba keskajal. Euroopa Liidu asutajad olid eranditult kantud just selle traditsiooni mõtteviisist ja väärtustest. Üritades põhjendada Eesti lähenevat ELile oli tugevaim argument saavutada Brüsseli esindajate reis Tallinna, mille kesk-aegne arhitektuur ei jätnud mingit kahtlust meie kuulumises tollesse ühtsesse kultuuripärandisse.

ELi edasist laienemist mõjutavad ka liidu sisemised probleemid, sh „laienemisväsimus“, mis järgnes 12 uue liikme vastuvõtmisele alates 2004. Vanadest liikmesmaadest kostab üha tugevamaid häälid, et uute kandidaatide poolt kriteeriumide täitmisele peab lisanduma veel ELi piisav valmisolekupotentiaal (integratsioonivõime) neid ühendusse loimida. Pärast Horvaatia (ja võimalikult Islandi) liitumist võib järgneda pikem paus ELi piiride avardamisel. **ek**

Euroopa Parlamendi valimiste veebileht avatud

4.–7. juunini toimuvad 27 ELi liikmesriigis Euroopa Parlamendi valimised, kus teist korda saavad osaleda ka Eesti kodanikud, et valida kuus liiget kaasa rääkima Euroopat puudutavatel teemadel. Eesti pakub ainukese liikmesriigina võimalust osaleda ka e-valimistel.

Pakkumaks päevakajalist infot Euroopa Parlamendi valimiste kohta Eestis ja teistes ELi liikmesriikides on avatud valimiste koduleht aadressil www.valimised2009.eu. Lehel on ülevaade praeguse parlamendikoosseisu tegevusest aastatel 2004–2009, lähikuude olulistest teemadest, hääletamiskorrast ja kandideerimistingimustest ning sellest, kuidas hääle andmine Euroopat mõjutab.

Lisaks Eestit puudutavale infole on leheküljel kättesaadavad andmed valimiste korra kohta kõigis teistes ELi liikmesriikides. Iga riiki puudutav info on esitatud riigi ametlikes keeltes, samuti inglise ja prantsuse keeles.

2. Mida teha, et keskkond kehtaks?

**Eesti Sotsiaal-
demokraatlik
Erakond**

KATRIN SAKS
EUROOPA PARLAMENDI LIIGE

Tuleb piirata ahnust ja isekust ning väärtustada enam loodusega kooskõlas elamist. Aga ainult teadlikkuse tõstmisest ei aita. Olgu näiteks Läänemere-äärsed maad. See on maailma kõige rikkam ja kõige kõrgema haridustasemega piirkond, aga ometi oleme suutnud ühiselt rikkuda oma mere, mis kuulub täna maailmas kõige enam saastatud veekogude hulka. Niisiis tuleb ohjeldada tootmist ja tarbimist või vastupidi.

ek

Reformierakond

TÕNIS KÕIV
RIIGIKOGU LIIGE

Eestimaal on päris palju puutumatu loodust, soid ja rabasid, looduskaitsealaid ja loodusparke. Korralikud matkarajad, laudteed ja vaatetornid lubavad loodust nautida ilma teda kahjustamata. Õnneks on meie rahvastiku tihedus võrreldes paljude teiste riikidega väike – eelduslikult ei peaks me keskkonda liigselt koormama.

Eesti ökoloogiline jalajälg on tegelikult siiski päris võimas, tulenedes küll põhiliselt põlevkivielektrist. Kui põlevkivi kasutamise vabandab välja energeetilise julgeoleku vajadus, siis kuidas põhjendada kõike muud? Arvan, et esmajoones teadmatusega ja seejärel korraldamatusega. Teadlikkuse kasvuga aga tekib tahtmine elada nii, et ka meie järeltulijatele põlvedele inimväärselt elukeskkonda jääks.

Et meie keskkond kehtaks, tuleb kõigepealt iga laps loodusega tuttavaks teha – võimaldada neil metsas joosta, puud ja põõsaid uurida, kuulata linnulaulu, märgata loomade jälgi ja teisi elusa looduse märke. Lapsega koos saab keskkonnaalasel harida ka vanemaid inimesi ja nii sammhaaval liigume üha suurema keskkonnateadlikkuse sunnas. Kui tunneme ja mõistame looduse toimimist, suudame seda ka hoida ja säästa.

ek

Eesti Keskerakond

EVELYN SEPP
RIIGIKOGU LIIGE JA EL
ASJADE KOMISJONI LIIGE

Mis puudutab keskkonda ja selle säilitamist, siis tuleb ka sama lihtsalt vastata – keskkonda tuleb kulutada vaid elamiseks vajaliku hankimiseks. Kõlab lihtsalt, aga üks pöördvõrdeline seos raiskamise ja ületarbimisega ole ka liialt ilmne. Vastates kuidagi teisiti, saaks sellest üks hirmus pikk ja detailirohke vastus.

ek

Eestimaa Rahvaliid

KAREL RÜÜTLI
EESTIMAA RAHVALIIDU
ESIMEES

Kestvus eeldab õigeid valikuid. Korduvad vead seavad ohtu jätkusuutlikkuse. Eesti on nendes küsimustes ühes paadis kogu maailmaga, kuid see juures oleme väga väikesed otsustajad. Ka Eesti mõttes on tegemist valikute küsimusega. Keskkonnaküsimused vajavad erakondadele lähemisest. Kui valida Reformierakonna poliitika, mis lähtub võtmise printsiibist, siis selline lähene mine ei ole kestvusele orienteeritud. Rahvas otsustab, kas ta valib õhukese riigi, mille tagajärjel kannatab keskkond, või planeerime oma tegevused sellised, et keskkond kehtaks ja seda ressursi jätkuks ka tulevaste põlvedele. Majanduskriisi ajal suureneb surve taastumatutele ja taastuvatele ressursidele. Sel ajal peab olema ettevaatlik, kuna rahadimensioon kerkib esikohale. Järgida tuleb pikaajalisi strateegiaid nagu näiteks Säästev Eesti 21.

ek

**Erakond Eestimaa
Rohelised**

MAREK STRANDBERG
RIIGIKOGU LIIGE JA ERAKONNA EESTIMAA
ROHELISED ESIMENE EESTKÕNELEJA

Keskkonna kehtmiseks pole vaja midagi teha. Elujõud ja Maa soodsad olud tagavad mingi looduskeskkonna püsivuse niikuinii. Tegutseda on vaja selleks, et inimene keskkonnas kehtaks.

Sellise keskkonna tagamine on aga tööpoolest probleemiks. Alates 1980. aastate keskpaigast on inimkonna taastuvate ressurssidegi kasutus ületanud nende tekke kiiruse. Täna pruugib inimkond 1,3 korda enam ressursse kui neid tekib. Õeldakse: meie ökoloogiline jalajälg on kolmandiku võrra suurem kui meil on kasutada maad.

See pole aga mitte ainult tuleviku arvelt elamine vaid tegelikult juba tänases päevas elavate inimeste heaolu ja tervise arvelt elamine. Me peame oma majandamise ja tehiskeskkonnaga Maale ära mahtuma. Nii tuleb muuta tehnoloogiavalikute aluseks olevaid majandamis- ja rahandusreegleidki. See ongi suurim väljakutse, mis on täna ka Euroopa ees: milline saab olema uus maailma majandus- ja rahanduskord. Sellesse on vaja sekkuda, et uus majanduskord ei oleks sedavõrd raha ning pankade nägu. Inimesele sobiliku keskkonna jaoks on meil vaja nii looduskapitalismi kui ka seda toetavat demokraatiat.

ek

Isamaa ja Res Publica Liit

TUNNE KELAM
EUROPARLAMENDI JA
RIIGIKOGU LIIGE

Keskkonna seisund ja selle edasine areng on jõudnud nii dramaatilisse järku, et keegi ei saa enam lubada endale luksust seda ignoreerida. Nagu näeme, on valitsuste ja ELi tasandil lõpuks hakatud olukorda tõsiselt võtma (kas piisava tõsidusega, selle üle veel vaieldakse). Just 2009. aasta algul seadis EL endale palju karmimad eesmärgid keskkonda saastavate heitgaaside vähendamiseks lähema 12 aasta jooksul. Ometi ei suuda üksnes valitsused olukorra murrangut saavutada, kui samal ajal ei seata eesmärgi üldiseks tarbimise kokkuhoiuks. Et looduskeskkonda ning inimkeskkonda tervendada vajame meelelaadi üldist muutumist. Heaoluühiskonnad raiskavad uskumatult palju looduse ressursse üha kasvava tarbimise nimel, millest valdav osa on muutunud mõttetuks. Ainult kodanikud võivad tuua muutuse, võttes vabatahtlikult omaks säästva elufilosoofia. Mitte EL ega valitsused ei vastuta looduse säilimise eest, vaid selleks saavad palju tõhusamalt kaasa aidata kümned miljonid inimesed, vähendades energia-alast priiskamist, võttes kasutusele säästlikumaid elumudeleid ning eelkõige – tunnetades isiklikku vastutust.

ek

Kuidas kantslerist saab euroametnik: Matti Maasika lugu

TEKST: ERKKI BAHOVSKI
FOTO: RAIGO PAJULA (SCANPIX)

Välisministeeriumi kantsleri kohalt Brüsselisse Euroopa Komisjoni laienemisevoliniku Olli Rehni kabinetti tööle asunud Matti Maasikas ütleb, et ELile on kasulik, kui sellega piirnevad üha euroopalikumaks muutuvad riigid.

Kuidas Maasikas üldse sellise koha peale sai?

„Olli Rehni kabineti arvatavalt, et välispoliitika- ja diplomaatiaalaste kogemustega töötajat oleks kabinetti vaja ja ta peaks tulema otse mõne riigi ametkonnast,“ selgitab Maasikas ise. Samas on väga vajalik, et laienemisevoliniku kabineti töötaks keegi sellisest riigist, mil värske ELi-integratsiooni kogemus. Rehni kabineti valik jäi peatuma Maasikal, kellega oldi tuttavad juba tema suursaadiku-ajast Helsingis. Endine kantsler lisab samas, et süda jäi natuke kripeldama välisministeeriumi kantsleri kohalt lahkumise pärast – viiest lepingulisest aastast jõudis ta oma ametipostil olla kolm ja pool. „Midagi suurt otseselt pooleli ei jäänud, kuid alati on lahkudes see tunne, et oleks võinud veel natuke tööd teha,“ selgitab ta, lisades, et tegelikult jäi kantsleriamet väga headesse kättesse – kantsleriameti võt- tis üle Marten Kokk.

Missugused on Maasika uued tööülesanded?

Olli Rehni kabineti liikmena on tema ülesandeks tegeleda voliniku portfelli kuuluvatest otseselt laienemist puudutavatest asjadest Albaania, Montenegro ja Makedooniaga seotud küsimustega. Peale selle, nagu ta ise selgitab, osalevad kõik volinikud kollektiivses otsustusprotsessis ja jälgivad kõiki komisjonis käsitletavaid teemasid. „Minul on siis Euroopa naabruspoliitika ja uue idapartnerluse pluss teadus- ja arendustegevuse ning infoühiskonnaga seotud teemad,“ ütleb Maasikas. „Lühidalt öeldes pean ma andma Olli Rehni nõu, sest kabineti liige on sisuliselt voliniku nõunik,“ ütleb ta.

Kust nõu saab? Selleks on ju vaja nende riikide – Albaania, Makedoonia ja Montenegro – kohta informatsiooni?

Euroopa Komisjonil on neis riikides delegatsioonid ehk siis oma saatkonnad, kust infot saab, selgitab Maasikas. „Aja jooksul tekivad ja on juba tekkinud otsekontaktid nende riikide poliitikutega ja ka nende riikide saatkondadega Brüsselis. Nii see võrgustik kujunebki. See on sisseharjunud diplomaadi töö,“ lausub ta. Seni on Maasikas käinud Makedoonias. Albaanias ja Montenegros veel mitte, kuid ameti tõttu peab ta sinna kindlasti sõitma. Maasikas lisab, et neil kolmel riigil on kindel võimalus Euroopa Liiduga ühineda. „Neil on nn Euroopa perspektiiv. See võimalus on kõigil Euroopa piires asuvatel riikidel, kes täidavad liikmelisuse kriteeriumid,“ sõnab ta, lisades, et vaatamata poliitilistele küsimustele on Euroopa Komisjon alati toetanud riikide liikmekssaamisel ka tehnilist külge. See tähendab, et riigid saavad ELi liikmeks siis, kui on täitnud laienemiskriteeriumid. Maasikas meenutab, et just Lääne-Balkani riikidele on liitumisprotsessi eraldi rõhutatud näiteks Thesaloniki tippkohtumisel 2003 ja uuesti aastal 2006. „Me räägime Makedoonias kui ELi kandidaatriigist, samas ei ole veel alustatud ühinemisläbirääkimisi,“ selgitab Maasikas. „Montenegro on üle andnud liitumistaotluse ja Albaania valmib suure tõenäosusega sedasama tegema.“ Pärast seda, kui need avaldused esitatakse, peab Maasika sõnul Euroopa Liidu välis- ja üldasjade nõukogu pöörduma palvega Euroopa Komisjoni poole esitada seisukoht nende riikide kohta ja pärast seda toimub

poliitiline otsustamine, kuidas nende riikidega edasi minna.

Liikmelisuse läbirääkimistel ja riikide ELi-integratsioonil on Maasika järgi see pluss, et sedakaudu muutuvad need riigid ise. „Sõltub nendest riikidest endist, kuidas nad sellel teel liiguvad ja loomulikult on komisjon neile siin väga palju abiks,“ räägib ta. Näiteks on olemas erinevad abi-programmid ja tehniline abi reformide tegemiseks, nagu oli Eesti puhul ja nagu on ka praegu Lääne-Balkanil. Rääkides üldiselt eelmisel aastal alguse saanud idapartnerlusest, märgib Maasikas, et „üldprintsiip on selline, et iga riigi huvides on tegelikult see, kui tema naabrid on temaga võimalikult sarnased“. Siis saadakse tema kinnitusele asjadest ühtemoodi aru, siis ollakse silmitsi samade probleemidega – ollakse samal lainepikkusel.

Maasika kinnitusele ei suuda ta kuidagi näha, kuidas ELile oleks kahjulik see, kui riigid, mis on ELi vahetus naabruses, oleksid euroopalikumad. „ELi huvi on see, et meie vahetus naabrid oleksid rohkem meie moodi ehk ELi keeles – oleks rohkem kohaldatud ELi õigustikku,“ lisab ta. Maasikas toob näite koostööst Euroopa Majanduspiirkonna riikidega, kes on võtnud üle enamiku EL-i poliitikaalastest aktidest. Midagi sarnast võiks tema sõnul tulla ka idapartnerluse riikidega ja „seetõttu on idapartnerlus üldprintsiibina erakordselt õige ja siin ei ole midagi tegemist nende hirmudega, kas lõunapoolsetele naabritele pühendatakse vähem aega ja ressursi. Kuna idapartnerluses osalevad üldiselt

Lühike ametikäik:

2009- Euroopa Komisjoni voliniku Olli Rehni kabineti liige
2005-2008 Välisministeeriumi kantsler
2001-2005 Suursaadik Soomes
1999-2001 Peaminister Mart Laari büroo juhataja
1996-1999 Riigikogu kantsleil välissuhete osakonna juhataja
1994-1996 Erakonna Isamaa välissekretär

➤ need riigid, kes on väljendanud soovi teha demokraatlikke reforme saamaks Euroopaga sarnasemaks,“ resümeerib Maasikas.

Missugune vahe on Eestis või Brüsselis töötamisel?

„Brüsselis on soojem, aia taganurgas on lumikellukestel ninad väljas jaanuari lõpus,“ ütleb Maasikas esimese hooga ja lisab seejärel, et Brüsselis on palju ilusaid kohti. „Suurel hulgal inimestel, kes Brüsselis aegajalt töö pärast käivad, on oht sattuda ainult suurtesse büroohoonetesse ja kontoritesse, kuid tegelikult on ikka täheldatav see, kuidas Brüssel on vanadest küladest kokku kasvanud,“ annab Maasikas nõu. „Neil küladel on oma keskused, kus alatihi käib elu. Ei ole nii, et kõik on ainult Brüsseli kesklinnas.“ Muidugi, kinnitab Maasikas samas, Brüsseli Raekoja plats on üks Euroopa tippu.

Eestisse ei kavatse Olli Rehni värske nõunik kohe tulla, kuid kindlasti tahab Maasikas kohal olla Lennart Meri mälestuskonverentsil märtsi lõpus. Pealegi on Meri 80. sünniaastapäev.

„Külakingsepp“, Joseph Smith. Foto on üks võistlustöid fotokonkursilt „Kultuurid minu tänaval“, mille korraldas Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta kontekstis Euroopa Komisjon. Euroopa Komisjon kutsus kõiki eurooplasi üles jäädvustama oma nägemust kultuuridevahelisest dialoogist ning jagama seda jäänud maailmaga.

„Muinasjutud 1“, Simon Vansteenwinckel. Foto on üks võistlustöid fotokonkursilt „Kultuurid minu tänaval“, mille korraldas Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta kontekstis Euroopa Komisjon. Euroopa Komisjon kutsus kõiki eurooplasi üles jäädvustama oma nägemust kultuuridevahelisest dialoogist ning jagama seda jäänud maailmaga.

Fotonäitus portreerib kultuuridevahelist lävimist

Eelmine aasta oli Euroopas pühendatud kultuuridevahelisele dialoogile ning ettevõtmise raames korraldas Euroopa Komisjon põneva fotokonkursi „Kultuurid minu tänaval.“ Näitus parimatest konkursitöödest on huvilistele uudistamiseks avatud terve aprilli Tallinnas Euroopa Liidu majas (Rävala 4) ja maikuus Viljandi Linnaraamatukogus (Tallinna 11).

Konkursi „Kultuurid minu tänaval“ esimese koha pälvis maltalase Joseph Smithi töö „*Village cobbler*“ („Külakingsepp“), teise koha võitis taanlane Nikolaj Lund tööga „*Open Minds*“ („Avatud meeled“) ning kolmandaks jäi Jérôme Clair Prantsusmaalt fotoga „*Isolé du jeu*“ („Mängust väljas“). Online hääletuse käigus selgitati 20 finalistist seast välja ka publiku lemmik, milleks osutus belglase Simon Vansteenwinckeli töö „*Fairy Tales 1*“ („Muinasjutud 1“).

„Avatud meeled“, Nikolaj Lund. Foto on üks võistlustöid fotokonkursilt „Kultuurid minu tänaval“, mille korraldas Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta kontekstis Euroopa Komisjon. Euroopa Komisjon kutsus kõiki eurooplasi üles jäädvustama oma nägemust kultuuridevahelisest dialoogist ning jagama seda jäänud maailmaga.

Suvel lõppenud fotokonkursile olid oodatud osalema kõigi Euroopa 27 liikmesriigi elanikud, nii noored kui ka vanad, amatöörfotograafid ja professionaalid. Esitatud töid hindas tunnustatud rahvusvaheline žürii, kuhu kuulus lisaks fotograafidele ka režissööre, stsenaariste, ajakirjanikke ja kirjanikke. **ek**

„Mängust väljas“, Jérôme Clair. Foto on üks võistlustöid fotokonkursilt „Kultuurid minu tänaval“, mille korraldas Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta kontekstis Euroopa Komisjon. Euroopa Komisjon kutsus kõiki eurooplasi üles jäädvustama oma nägemust kultuuridevahelisest dialoogist ning jagama seda jäänud maailmaga.

EUROOPA FILMIDE ÕHTUD

igal neljapäeval kell 18.00

5. märts

„53 talvepäeva“ („53 días de invierno“)

Hispaania/Maroko 2005

12. märts

„Armastan sind igavesti“ („Elsker dig for evigt“)

Taani 2002

19. märts

„Klaverimängija“ („Pianista“)

Poola/Prantsusmaa/Saksamaa/Suurbritannia, 2002

26. märts

Türgi filmi õhtu

2. aprill

Portugali filmi õhtu

6. november

„Varsavi“ („Warszawa“) Poola, 2003

Režissöör: Dariusz Gajewski

9. aprill

„Pink“ („Baenken“)

Taani, 2006

16. aprill

Soome filmi õhtu

23. aprill

„33 stseeni elust“ („33 sceny z zycia“)

Poola 2008

30. aprill

„Seif 507“ („Le Caja 507“)

Hispaania 2002

7. mai

Euroopa harrastusfilmide programm

14. mai

Tšehhi filmi õhtu

Seansid on tasuta!

Euroopa filmide õhtuid korraldab Euroopa Komisjoni esindus Eestis.

Filmid toome teile koostöös Euroopa riikide saatkondadega.

EL info- ja kultuurikeskus, Laikmaa 15 (Eesti Kunstiakadeemia kõrval).

Lisainfo: www.euroopaliit.ee

ÜHESKOOS
AASTAST 1957

Euroopa filmide õhtute infolistiga liitumine: info@euroopaliit.ee

Auhinnareis tutvustab Kose poisile Aafrika eluolu

TEKST: KERTTU KONGAS

Euroopa Koolivõrgu ja Euroopa Komisjoni poolt eelmisel aastal teist korda läbi viidud konkursi „Arengu noortepreemia”. Fookuses on Aafrika“ võitjatiitli napsas seekord enesele Kose Kunstikooli õpilane Aap Kaur Suvi. Suurejooneline võit tähendab lisaks auväärsele esikohale ka märtsi alguses toimuvat põnevat reisi kaugesse Aafrika riiki Zambiasse.

Zürri hinnangul tõi Suvile võidu see, et tema võistlustöö „Do not step on us, but you can come visit us“ ei kõnelenud Aafrikast euroopalike stereotüüpide läbi, vaid kirjeldas seda pigem tavatult – eeldalt ja siiralt. Aap Kauri enda sõnul on oluline konkursile esitada töö, mis on pigem lihtne ja lööv kui väga naiivne ning sentimentaalne.

„Idee ise on pärit geograafia tunnist. Kuna seal on omal ajal kaarte ikka õpitud ning eks ikka mõned on puht naiivsusest kasutanud fraasi, et Aafrika asub Euroopa all või põhi-lõuna võtmes teine esimese peal. Seega mängisingi välja just sellele ning paigutasin Euroopa Aafrika otsas tallama,“ meenutas Suvi seda, kuidas võidude temani jõudis.

Miks just nii?

Teemas on kriitikat, mis on väga oluline ka idee autori jaoks. „Kuna Euroopa sümboliseerib heoluriike, siis ongi just need riigid Aafrika ressurside suurimad välja-pumpajad. Näiteks läheb kogu vili Ameerika Ühendriikidesse loomade söödaks, mis on puht ratsionaalselt mõtetu tegu ja siis räägitakse nälgivast Aafrikast.“

Selleks, et jätta kurvavõitu teemale külge ka midagi positiivset, lisas Aap Kaur tööle lause, et aafriklastega võiks käia hoopis käsi-käes. „Ehk siis õppida tundma nende kultuuri ning mõista ja toetada neid,“ lisas ta.

Konkursist kuulis Aap Kaur oma õpetajalt Külli Vihmarilt, kes on Kose Kunstikoolis kunstiõpetaja. „Küllil saatis mulle e-maili ja siis ma mõtlesingi, et joonistaks! Seejuures motiveeris mind Aafrika manner (labane, kuid tõsi). Lakoonilise pildi joonistamisega sain küll ise hakkama, kuid Külli esteetiline pilk andis Aafrika värvile viimase pitseri,“ kirjeldas Suvi töeprotsessi.

Viiepäevane arenguviit Aafrikasse

Auhinnaks on viiepäevane reis Aafrikasse, kus tutvutakse kohaliku eluolu, inimeste ja kultuuriga. Kokku tulevad kõigi 27 liikmesriigi võitjad ning nende õpetajad-juhendajad.

Reisi peamine eesmärk on aga ausalt ja oma silmaga näha, kuidas seal toimib arengukoostöö Euroopa ja Aafrika vahel – seda tutvustab Euroopa Komisjoni arengu- ja humanitaarabivolinik Louis Michel. „Reisi suhtes ma ülemäära optimistlik ei ole, kuna see kestab kahjuks väga lühikese aega ning viis päeva on kultuuri tundma-õppimiseks liialt väheldane. Samas arvan siiski, et Aafrika võib pahviks lüüa ja oma naturaalses keskkonnas elavat elevanti tahaks küll näha, sest loomaaiaid mulle väga ei meeldi.“

Aap Kaur Suvi

Tule ja osale samuti põneval maailmaparandaval konkursil!

Sel aastal kolmandat korda toimuv „Arengu Noortepreemia” konkurs keskendub seekord Aafrika inimarengu teemadele. Võistlustöid võib esitada kolmel teemal: „sooline võrdõiguslikkus”, „lapsed ja noorus” ning „kultuuriline mitmekesisus”. Õpilased võivad valida ühe teema või kombineerida kõiki kolme ning sinna juurde peab kuuluma ka kuni 100 tähemärgiline kirjeldav sõnum.

Osaleda võivad kõik Eesti õpilased vanuses 16–18, võistlustööde esitamise tähtaeg on **31. mai 2009**. Kooli andmed ja sõnum tuleb eelnevalt esitada veebilehel oleva ankeediga. Võistlustööd võib saata digitaalsel kujul sama ankeediga või postiga European Schoolneti kontoris Brüsselis. Võistlustööd tuleks postitada kindlasti vähemalt 2–3 nädalat enne tähtaega, et nad õige ajaks Brüsselisse jõuaksid.

Põhjalik info konkursi ja tingimuste kohta: www.dyp2008.org/ww/et/pub/dyp2008/info.htm ja arenguabi@mfa.ee

Kevadpäev Euroopas 2009 konkursid „Tark tegu toob tulu” ja „Kaart Euroopale” ootavad osalejaid

Juba seitsmendat aastat korraldatava projekti „Kevadpäev Euroopas” selle aasta teemaks on innovatiivsus ja loovus. Tiigrihüppe Sihtasutus ja Euroopa Komisjoni Eesti esindus korraldavad kevadpäeva raames Eesti noortele konkursi „Tark tegu toob tulu”, et ergutada õpilasi mõtlema ja kaasa rääkima Euroopa Liidu teemadel ning analüüsima ELi põhiõiguseid. Peaa hinnaks on õppereis Brüsselisse kogu meeskonnale ja juhendajale.

Tingimused: Konkursile oodatakse osalema kõikide Eesti koolide 3. ja 4. kooliastme õpilastest koosnevaid kuni kümneliikmelisi koolimeeskondi. Õpilastel tuleb välja pakkuda kolm probleemi ning võimalike lahenduskäikude üksikasjalik kirjeldus. Konkursitöö tuleks koostada veebipõhiselt näiteks Wiki, WordPressi vms keskkonnas. Konkursil osalemiseks tuleb täita ankeet aadressil www.eformular.com/koolielu/tarktegutootulu.html, konkursitööde esitamise tähtaeg on **11. mai 2009**.

Teine konkurs, mis „Kevadpäev Euroopas” raames toimub, on postkaartide loomise võistlus „Kaart Euroopale”, kus õpilastel on võimalik valmis meisterdada postkaart just sellise sõnumiga, mida soovitakse Eesti innovaatilise riigi kohta edastada. Esikolmiku meeskondade liikmetele korraldab Nukufilmi Lastestudio põneva animatsioonitöötoa ja nende konkursitööd trükitakse postkaartidena, mida jagatakse Euroopa Liidu Maja infokeskuses.

Tingimused: Konkursil saavad osaleda kuni 3-liikmelised õpilasmeskonnad. Konkursitöö tuleb esitada veebipõhiselt, töö võib lisada näiteks Fotki, Flickr'i või Picasa Web keskkonda.

Konkursil osalemiseks tuleb täita ankeet aadressil: www.eformular.com/koolielu/kaarteuroopale.html, konkursitööde esitamise tähtaeg on **30. aprill 2009**.

Kõik Euroopa Liiduga seonduvad vastused ühest kohast

TEKST: KERTTU KONGAS

Kuidas ma saan kasutada Euroopa ravikindlustuskaarti? Millised õigused on mul Euroopas õppides? Kas mul on välisriigis töötades tarvis ka töөлuba? Neile ja paljudele teistele Euroopa Liitu ja sellega seotud valdkondi puudutavatele küsimustele vastuse saamiseks tuleks ilma igasuguse häbitundeta pöörduda üle terve Eesti paiknevate *Europe Directi* infopunktide poole.

Teabevõrgustik laieneb

„Seni tegutses Eestis kokku kolm infopunkti, millest sel aastal jätkab oma tava-pärasest tööd vaid Pärnu oma. See-eest lisandub lausa seitse uut: teabe hankimine muutub lihtsamaks ning kodanikel on võimalus end huvi korral veelgi rohkem Euroopa Liidu asjadega kursis hoida,“ rääkis Euroopa Komisjoni Eesti esinduse teabevõrkude koordinaator Liis Vohandu ning lisas, et *Europe Directi* võrgustik suurenes tegelikult terves Euroopas – senise 450 infopunkti asemel hakkab 27 liikmesriigis kokku tegutsema ligi 500 infopunkti.

Eestis on infopunktid nüüdsest avatud kokku kaheksas linnas: Võrus, Valgas, Põlvas, Viljandis, Jõgeval, Jõhvis, Pärnus ja Kärdlas. Kõikides linnades haldavad infopunkte maavalitsused, välja arvatud Jõhvis, kus infopunkti tegevustoetus anti Eesti Kaubandus-Tööstuskoja esindusele.

Vohandu sõnul kasutati Eestis, kus elanikke 1,3 miljonit, *Europe Directi* infoteenust jaanuarist märtsini 2008 kokku 37 korral. Võrdluseks sobib siinkohal fakt, et

Ühendkuningriigis, kus elanikke on rohkem kui 60 miljonit, esitati samal perioodil päringuid kokku 8410 korral. „Numbrid näitavad, et teabepäringute tegemise võimalus ei ole eestlaste hulgas kas väga tuntud või ei ole see lihtsalt veel päriselt omaks võetud. Oluline infoallikas on see sellegipoolest ning sooviksime seda lugejatele veidi lähemalt tutvustada,“ kommenteeris Vohandu.

Europe Directi infopunktid tegutsevad ELi liikmesriikides juba alates 2005. aastast. Infopunktide kaudu on kõigil kodanikel võimalik saada oma küsimustele vastuseks nii üldist kui ka spetsiifilist teavet ELis toimuva kohta ning seda kõigis ametlikes keeltes. Küsimused, millele infopunktid vastuseid jagavad, võivad varieeruda seinast seinast – oodatud on küsimused nii poliitilistel, õiguslikel kui ka praktilistel teemadel, sh lennureisijate õiguste, õppimisvõimaluste, liikmesriikides töötamise ning sotsiaalkindlustuse kohta. Lisaks teabematerjalide jagamisele ja infopäringutele vastamisele korraldavad infopunktid ka temaatilisi loenguid, seminare ja

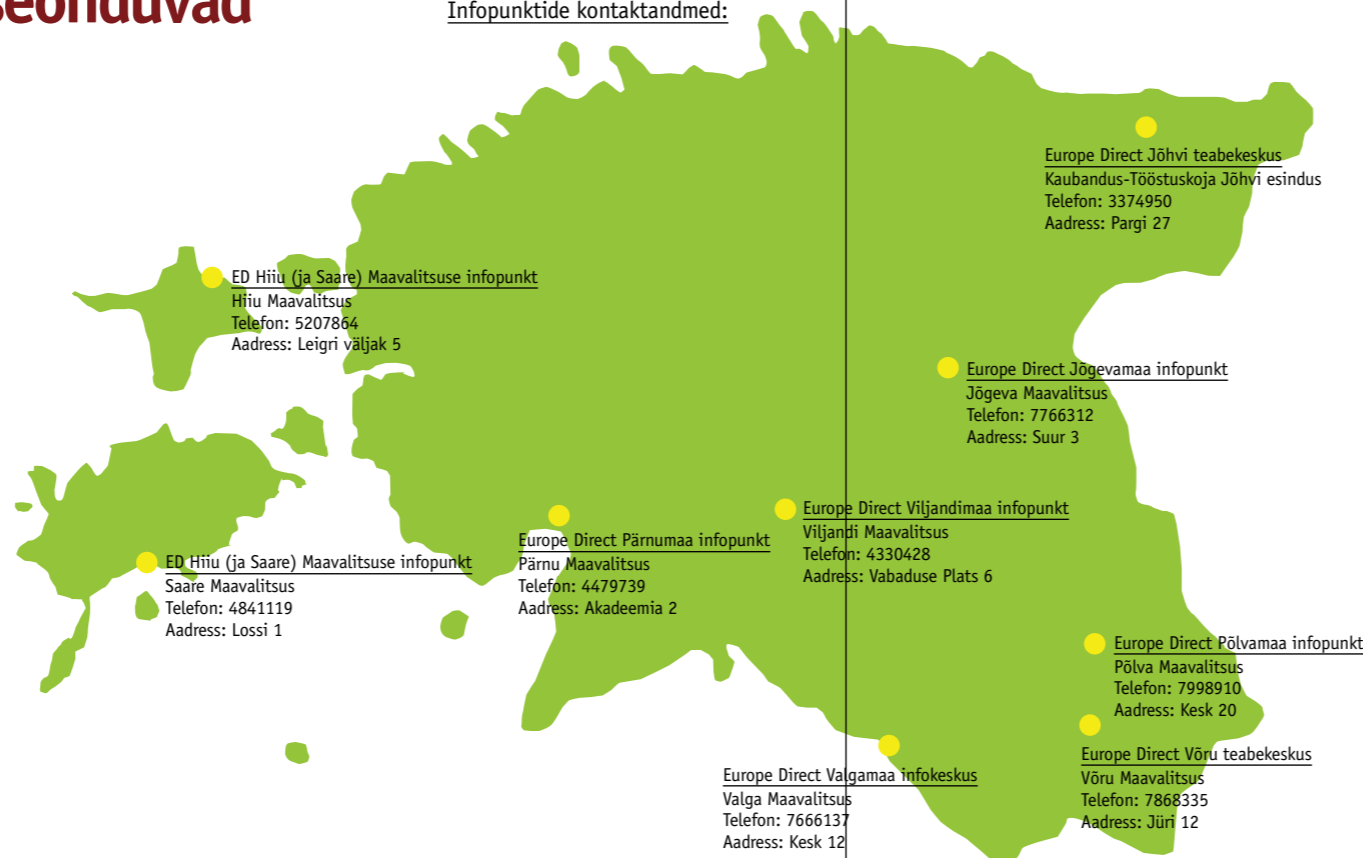
huviüritusi, et aidata kaasa avaliku arutelu tekkimisele, ning teevad koostööd kohaliku meediaga.

Vastuseid saab näiteks helistades

Tasuta number 00 800 67891011 vastab igal tööpäeval ajavahemikus 09.00 kuni 18.30, üldisemad päringud saavad vastuse kohe. „Üksikasjalikumate küsimuste korral suunatakse helistaja aga Euroopa, riikliku, piirkondliku või kohaliku allikani, kust teavet kõige paremini leida. Sel juhul teavitatakse, kes täpselt küsimusega edasi tegeleb ning millal vastust on oodata,“ selgitas Vohandu kõnekeskuse töökorraldust.

Kõnede ja infopäringutega tegeleb kõnekeskuse mitmekeelne, ligikaudu 40-liikmeline meeskond, kes asub Brüsselis. „Eestist tulevatele kõnede vastab alati eesti keelt kõnelev infotöötaja,“ täpsustas Vohandu. Kõigil sealsetel töötajatel on kõrgharidus, nad oskavad lisaks oma emakeelele kahte võõrkeelt, samuti on nad läbinud põhjaliku koolitusprogrammi, mis lubab neil adekvaatselt käsitleda laia küsimusteriingi.

Infopunktide kontaktandmed:

Pärnakaid huvitavad enim õppimis- ja töövõimalused välisriikides

Kersti Liiva,
Europe Direct
Pärnumaa infopunkt

Europe Directi Pärnumaa infopunkt alustas oma tegevust 2005. aasta kevadel Pärnu Maavalitsuses. Nelja tööaasta jooksul oleme korraldanud enam kui 150 üritust ning osalenud messidel, konverentsidel ja teistel suurüritustel. Kuna infopunkti külastatavus ei ole väga kõrge, oleme otsustanud panna rõhu nn pro-aktiivsele tegevusele.

Lisaks ühekordsetele sündmustele on nelja aastaga välja kujunenud teatud sihtgruppidele mõeldud igaaastased traditsioonilised üritused: erinevad seminarid, õppepäevad ning õppereisid on toimunud näiteks sotsiaaltöötajatele, MTÜdele, puuetega inimeste ühingutele, õpetajatele jne. Kõikide sihtgruppide ühiseks jooneks on soov saada teavet spetsiifiliste teemade kohta. Selle loogika põhjal tehtud üritustel on ka kõige aktiivsem osalus ning vanusegrupp on keskmiselt 30–50 eluaastat.

Kindlaks sihtgrupiks võib lugeda ka koole ja lasteaedasiid. Neid eristab teistest huvi üldisemate ELi teemade ja informatsiooni vastu. Heaks tavaks on korraldada mõni üritus Euroopa päeval ning ka vastaval nädalal (mille me oleme reeglina nimetanud Euroopa nädalaks). Enamasti on mõned üritused seotud ka Euroopa teema-aastaga (aastal 2008 „Kultuuridevaheline dialoog“).

Maavalitsuses asuv infopunkt koosneb nō kahest osast: all fuajees paikneb infonurk, kus on nii ELi-teemalisi materjale

>> kui ka puutekraaniga infostend. Üldhuviteemadel aitab infosekretär ning kabinetis 502 saab infot juba see kodanik, kelle huvi mõne ELi teema vastu on põhjalikum. Kõige rohkem käib tudengeid, kellel on vaja kirjutada mõni vastavateemaline referaat või kes soovivad minna välismaale tööle või õppima.

Huvitavaid fakte Europe Direct kohta:

Europe Direct teabevõrk:
27 Euroopa Liidu riigis on kokku üle 500 infopunkti, Eestis on 8 infopunkti

Eesti infopunktid aastatel 2005-2008:
Eestis olevad infopunktid korraldasid kokku 456 EL teemalist üritust, kus osales kokku 18411 inimest.

Infopunktide poole pöördus küsimusega 4382 inimest. Populaarseim teema, mille kohta inimesed huvi tundsid oli õppimisvõimalused Euroopas.

Europe Direct tasuta infotelefon: 0080067891011
Vastatakse ELi 23 ametliku keeles. 2007. aastal vastati 112 291 küsimusele. Eestlased küsisid enim töötajate vaba liikumise kohta Euroopa Liidus, teiseks populaarseks teemaks oli lennureisijaõigused.

Jõgisoo seltsimaja edukas uuestisünd

TEKST JA PILDID: MAI VÖÖRMANN

Saue-Jõgisoo Haridusseltsi juhatuse esinaine Ülle Rondo teab seltsimajas iga nurka. Ta keerleb kui värten ühest maja otsast teise – saalist kööki, esimeselt korruselt teisele, pistab pea lava taha ja lavale. Räägib, mis kunagi oli, mis on ja kuhu tahaks jõuda.

Enam kui 80aastane haridusseltsi maja meelitas vanu ja noori jõgisoolasi.

Jõgisoo Haridusseltsi käsitöömeistrite tooted on hinnatud ka Saue laataidel.

Jõgisoo Haridusseltsi hing Ülle Rondo

Kaminahi on märk, kuidas jõgisoolased oskavad sulandada uut ja vana

Ülle tunneb läbi ja lõhki seda enam kui 80aastast maja ja teab jutustada huvitavaid lugusid Saue-Jõgisoo Haridusseltsi ajaloost alates 1925. aastast, ajast, mil siitkandi inimesed seltsile aluse panid. Ta on selle maja hing ja süda, kes paneb tegutsema viis juhatusse kuuluvat naist ning ligi 80 haridusseltsi liiget. „Jõgisoo inimesed kutsuvad maja erinevalt – kes seltsimajaks, kes koolimajaks, kes rahvamajaks,” selgitab Ülle.

Majaehituse algus

Alguse sai majaehitus kohaliku näitetrupi ruumipuudusest – ei olnud kohta, kus proove teha ja rahvale näitemängu etendada. Nii otsustaski külarahvas ehitada päris oma maja – raha pandi kokku, aktiivsemate külaelanike eestvedamisel võeti pangast laenu ja 1927. aastal läks ehitus lahti ning juba samal aastal sai maja põhiosa valmis.

Seltsielu arenes Jõgisool aga niisuguse kärina ja mürinaga, et 1933. aastal võeti ette maja laiendus – juurde ehitati lavaosa. Algusest peale kujunes maja ja sellega ka selts kohaliku elu keskuseks – lisaks näitetrupile tegutses siin raamatukogu, korraldati kursusi, rahvalikke külapidusid, kõnekoosolekuid, tähistati rahvuslikke tähtpäevi. Seltsi juures tegutses spordiosakond ja avati algkool. Siia tuldi suvel jalgsi ja talvel soome kelkudega, tuldi igal aastaajal, olenemata ilmast.

Keerulise aja lood

1940. aastal haridusseltsi tegevus lõpetati, kuid kool jäi siia edasi tegutsema. Nagu ka raamatukogu, näitering ja orkester. Siin peeti kolhoosipidusid, tähistati uue võimu uusi tähtpäevi. Võimust hoolimata jäi maja jõgisoolastele siiski omaks. Mingil ajal aga kõik vaikus, kuni maja ostis ära Tallinna Spetsialiseeritud Autobaas – töötajatele puhkemajaks. Niimoodi käest-kätte maja käis ja lagunes, kuni uuel ärkamisajal otsustasid küla aktiivsemad elanikud maja endale tagasi võidelda. Märgi kohtusse ja võideti. Elu tuli majja tagasi – siin hakati korraldama külaüritusi ning tööd alustas eraalgkool. Uued euronõuded ei lasknud koolil siiski pikalt tegutseda. „Maja oli ikka käest ära küll. Katus laskis läbi, akendest puhus tuul sisse, kardinaid liikusid ja pealtvaatajad külmetasid. Üksainuke ahi saali küttiski, mis sest et nii suur, et isegi meetripikkused halud mahtusid sisse. Kui talvel üritust korraldasime, tuli mitu päeva varem kütma hakata, et plusskraadid sisse saaks,” kirjeldab Ülle maja trööstitut olukorda. Maja kopitas, haises, mädanes. Juhatus lausa tragikoomilisi seiku – üks daam vajunud WC potile istudes jalgadega läbi põrand. Jõgisoo väärrib oma nime – maja ju soo peale ehitatud.

Valmis esimene europrojekt

„Ega külarahval ei oleks raha olnud, et maja korda teha, meid aitas euroraha,”

selgitab Ülle. Praegu meenutab ta esimeste taotluste kirjutamist huumoriga. Projekti kirjutamises kogenematud naised otsustanud esimesel korral – SAPARDI jaoks – võtta projektkirjutaja.

„Aga too hakkas nii palju küsima, näiteks maja tehnilise seisukorra kohta. Mõtlesime, et kui me peame juba niipalju asju endale selgeks tegema, miks siis mitte ise kirjutada. Maksa veel suur summa ja kui raha ei saa, siis keda sa süüdistad,” räägib Ülle.

Mõeldud-tehtud. Istusid siis naised maha ja tegid plaani – mis ja kuidas esimeses etapis teha ning kuidas edasi minna. Põhialuseks kujunes arusaam, et iga summat tuleb vaadata kui viimast, seega tuleb ühe eraldiseiga ära teha üks vajalik töö. Esimesena otsustasiti korda teha küttesüsteem ja aknad.

Pealehakkamisega tuleb raha

Ülle arvates ei tasu projektkirjutamist kellelgi peljata. Mis sest, et see alguses oma bürokraatlike toimingute tõttu kui kadalipu läbimine võib tunduda. „Meie saime oma esimese projekti valmis just jõululaupäeval. Kodus ladusin neid eksemplare kümme korda ümber ja viisteist korda kontrollisin, aga kui viimast korda vaatasin, olid mõned lehed ikka sassi läinud. Külma higi võttis otsaette,” meenutab Ülle Rondo esimese europrojekti muljeid. „Aga igatahes raha

me saime ning küttesüsteemi me remontisime ja uued aknad sai maja ka ette.” Ja kui külarahvas esialgu oligi naiste toimetustele skeptiliselt vaadanud, siis esimese õnnestumisega skepsis kadus – naised tõestasid end. Raha saadi teist ja kolmandat kordagi – viimati maaelu arengukava külade uuendamise ja arendamise meetme raames. Erinevatel aastatel kokku ca kolm miljonit. Küttesüsteemi ja akende järel tehti korda välisfassaad, soojustati vundament ja seinad, vahetati põrandad, ehitati kaasaegsed tualetid ja köök, värviti laed ja seinad.

Külarahva usaldus

„Usaldust on vaja,” ütleb Ülle ühtäkki. Eurorahaga on juba kord sedasi, et enne töö ja siis raha. Töö tegemiseks saab laenu Maaelu Edendamise Sihtasutuselt. Võlg aga on võõra oma ning intressid vajavad õigeaegselt tagasimaksmist. „Oleme laenu oma isikliku varaga taganud. Eks nii mõneski tekitab see kohedust, aga peljata ei ole midagi – hoiu aga asjad korras, pea esmatähtsaks võla tasumist ja kõik sujub. Ehk lähtu põhimõttest: enne töö, siis lõbu,” annab Ülle Rondo finantsnõu. Maja – mõnus – siin ei ole mingit ülemäärast klantsitud ilmet, kus ajalugu on olematuks pihustunud. Siin on valgeks värvitud laudadest saalilagi ja laudpõrandad, ümberdisainitud Estoplasti laelambid, eri aegade mööblit – näiteks 1960. aastatest pärit koolipingid, sellised klapiga. On

raudahi, kirst ja vokk, varsti pannakse üles kangasteljed, mis majaga pea ühevanused, pärit 1933. aastast.

„Me hoiame asju. Meie eesmärgiks on raha niimoodi kasutada, et asjad kestaksid kauem,” selgitab Ülle Rondo. Maja keerulist ajalugu aga näitab üks tulevaste põlvete tarvis alles jäetud tapeeditükk maja teiselt korruselt. Nõukogude võimu ülistavade loosungid toonase Rahva Hääle lehekülgedelt segamini punase lipukangaga.

Lihtsus toob rahva kokku

Siin ei ole mingit klantsipilti, nagu ka mingit passimist, kes tuleb, millega tuleb ja mis ta üldse tuleb. Tulgu kõik, kes huvi tunnevad. Laupäeviti kogunevad siia käsitööhuvilised – kaunistavad siidisalle, lipse, valmistavad keraamilisi (ahigi olemas!) tasse, kanne, kausse, kujukesi – mis vaid pähe tuleb. „Meie kandis on alati käsitööd au sees hoiatud,” selgitab Ülle. „Tulevad nii 85-aastased memmed kui allameetrised poisid-tüdrukud.”

Siin korraldatakse pidusid, tähistatakse erinevaid tähtpäevi – Eesti Vabariigi aastapäeva kõrval ka hiina kalendri uue aasta algust. Talgutel korraldatakse maja ja selle ümbrust. 2007. aastal peeti maja 80. aastapäeva, samamoodi kui maja avamisel – pitsi viina ja lihtsa söögiga. „Kooliajal alustati maja taha staadioni ehitamist, aga

raha sai otsa. Järgmise projektiga tahamegi saada raha, et ammune unistus ellu viia,” räägib Ülle Rondo uutest plaanidest. „Et saaks mängida korv- ja võrkpalli, tennist, korraldada välitüritusi. Ja väikest kõlakoda tahaks ka.”

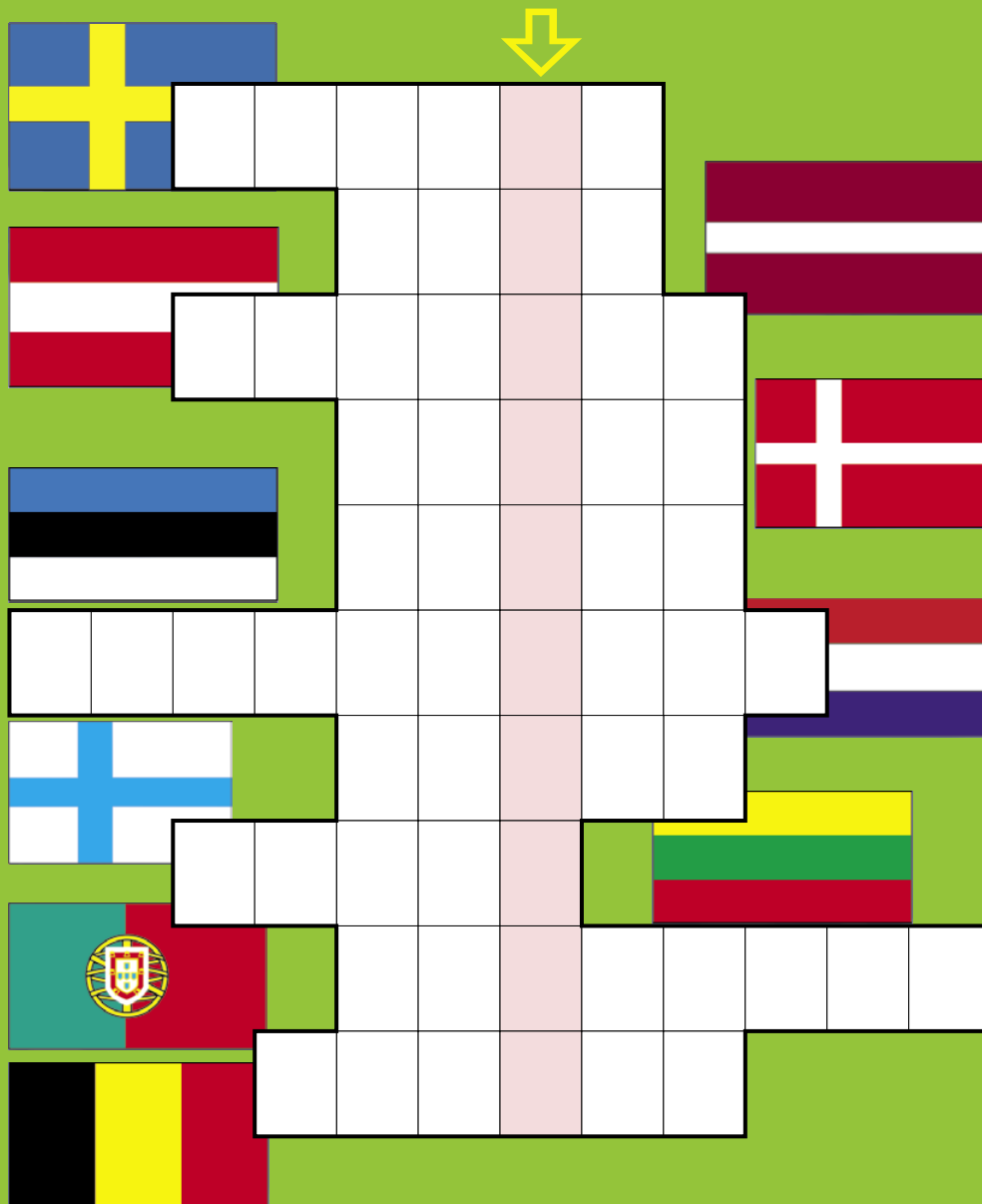
Mitme põlvkonna maja

Küsimusele, mis on see, mis Ülle ja veel neli juhatuse liiget ning kogu Jõgisoo rahva tegutsema paneb. „Järjepidevus. See on mitme põlvkonna maja,” vastab Ülle kiiresti. „Minu vanaisa käis siin näiteringis, minu ema ja tädid enne sõda ning onu ja onulapsed pärast sõda koolis, lapselapselapsed käsitööringis.” Nii on see paljude peredega, sest elu teeb ringe. Ise tehtud, ise osaletud – see paneb armastama seda maja ja tema eest hoolt kandma. Jõgisool olevat üsna tavaline, et kui endal enam üht-teist koduses majapidamises vaja ei ole – tassid, toolid, riulid vms, siis pakutakse seda seltsimajale.

„Me oskame rahaga ümber käia, seda hoida ja ökonoomselt kasutada,” kordab Ülle Rondo ei tea juba mitmendat korda. Kuid ühes on ta ka kindel – euroraha saamine ei ole võluvits, mis asjad iseenesest korda ajab. „Raha on hea, aga kui sul endal ikka vaimsust ja tahtejõudu ei ole, siis ei tule midagi välja. Raha võib saada, aga seda tuleb ka osata kasutada, nii et sellest suuremat tulu tõuseks.” Ja seda Jõgisoo rahvas oskab. eh

Kamm-mõistatus

Kui kirjutate kõigi riikide nimed vasakult paremale, saate värvilistest kastidest ülevalt alla kokku lageda lahendussõna.

Võida auhind!

Saada ristsõna vastus ja võida auhinnaks ELi meeneid.

.....
.....

Soovin tellida Eurokrati tasuta koju.

Nimi

Aadress

.....

Vastused palume saata
EUROOPA KOMISJONI
ESINDUS EESTIS
RÄVALA 4
TALLINN 10143

või tuua lähimasse
Europe Direct infopunkti
(aadresse vt lk 3).

